

REFERAT Helseutvalget 2019-2023 d. 24-08-2021

Mødedato Tirsdag d. 24. august 2021 kl. 14:00

Mødested

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll fra møte i helseutvalget 17. 06.2021.....	3
Møtedokumenter.....	5
Forslag til endringer i pasientjournalloven og IKT-standardforskriften -Tilgjengeliggjøring av og be	14
Kommunalt innhold helsehus og midlertidige løsninger legevakt.....	16
Orienteringssak om Kristiansand legevakt.....	18
Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Kristiansand.....	25
Behandling av ny forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr, Kristiansa	33
Oppfølging av innsparingstiltak i vedtatt økonomiplan 2021-2024 – Kafèdrift.....	44
Orientering: Leve hele livet - en kvalitetsreform for eldre.....	47

Punkt 34/21: Godkjenning av protokoll fra møte i helseutvalget 17. 06.2021

Bilag

Protokoll Helseutvalget 17.06.2021

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2021000014
Saksbehandler Eva Ottesen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Helseutvalget	24.08.2021	34/21

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE I HELSEUTVALGET 17. 06.2021

HELSEUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 24.08.2021 SAK 34/21

Helseutvalgets vedtak

Helseutvalget godkjenner protokoll fra utvalgets møte 17.06.2021.
(Enst.)

30.08.2021

Punkt 2021000014-49: Møtedokumenter

Bilag

Temamøte Helseutvalget 24.8.2021

Statusrapportering Covid19 - 24.08.2021

Komplett innkalling_ Helseutvalget 24.08.21

Møteinnkalling Helseutvalget 24.08.2021

PROTOKOLL HELSEUTVALGET

Dato: 24.08.2021
Sted: Bystyresalen, Rådhuset Kristiansand
Behandlede saker: 34/21 - 41/21
Møtets varighet: Kl. 14.00 til 18.30
Møteleder: Leder i utvalg Anja Ninasdatter Abusland

Til stede:

Anja Ninasdatter Abusland (SP)
Ellen Rudnes (Rødt)
Paul Magne Lunde (AP)
Dalmar Shirwac (AP)
Rasha Abdallah (SV)
Ingen vara for Espen Saga (H)
Jorun Dietrichson (H)
Ebbe Boel Pedersen (KRF)
Vidar Sveinung Kleppe (DEM)
Kari Berthelsen (PP)
Lajla Elefskaas (UAVH) for Annette Jakobsen (TVP)

Til stede fra administrasjonen:

Janne B. Brunborg, ass. direktør helse og mestring
Lisbeth Bergstøl, kommunalsjef forvaltning og koordinering
Inger Ingebretsen, kommunalsjef livsmestring
Mette Brevigh Nilsen, kommunalsjef hjemmetjenester og rehabilitering
Tone Kylland, kommunalsjef helsefremming og integrering
Ellen Torgersen, teamleder virksomhetsstyring og driftsstøtte
Eva Ottesen, utvalgssekretær

Dessuten møtte:

Torgny Aanensen, seniorrådet
Bente Brovig Uldal, HTV Fagforbundet
Cathrine Kaarikstad, HTV NSF

Permitteringer:

Ellen Rudnes (RØDT) fratradte møtet kl. 18.10.

PROGRAM FOR MØTE

KL. 14.00 – 16.00 TEMA

Ansvarlig: Kommunalsjef for hjemmetjenester og rehabilitering

Legevakt

v/enhetsleder Liv Solveig Torsøe

- Kristiansand legevakt 2021
- Drift og samarbeid
- Kristiansand legevakt leverer
- Legevakt for alle, men ikke for alt
- Legevakten skal
- Rett behandling til rett tid – ring først
- Kronahåndtering ved legevakten
- Mer om koronahåndtering
- Hva utfordrer oss?
- Legevakttjenesten er i endring
- Legevakten 2025
- På legevakten i 2025
- Under og etter

TISK (test, isolering, smittesporing, karantene)

v/avdelingsledere Jofrid Jåtun Hansson og Anne Reidun Røise

- For en reise! Februar 2020
- Mars 2020
- Testsenteret ble flyttet til Kløvertun 19. mai
- Smitten tar seg opp etter sommeren 2020
- Tall fra september og ut 2020
- Årsskiftet og våren 2021
- Mai 2021 var en utfordring
- Tall fra januar 2021 og ut juli 2021
- Sommer 2021
- Ansatte og opplæring
- Informasjon og media
- Vi har klart det til nå!

Sykepleieteam

v/Anette Kvanvik

- Bakgrunn
- Modell
- Resultatmål for sykepleieteam
- Gjennomføring
- Status

Demensforløp og dag- og aktivitetstilbud

v/prosjektleder demensforløp Kathrine Færestrand

- Personer med demens i Kristiansand kommune
- Forløpe ti Kristiansandmodellen
- Ny tjeneste «Tiltakspakke demens»
- Nytt: Demensarbeidslag

Dagtilbud for eldre og yngre personer med demens

v/prosjektleder demensforløp Kathrine Færestrand

- Dagsenterdag
- Kløverhagen aktivitetssenter
- Nytt: Ambulant dagtilbud

Deretter spørsmålsrunde.

Befaring Kleplandstunet

Saksbehandling

34/21 Godkjenning av protokoll fra møte i helseutvalget 17.06.2021 (ark.nr. 2021000014)

Helseutvalgets vedtak

Helseutvalget godkjenner protokoll fra utvalgets møte 17.06.2021.
(Enst.)

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

35/21 Forslag til endringer i pasientjournalloven og IKT-standardforskriften -Tilgjengeliggjøring av og betaling for nasjonale e-helseløsninger med frist 18.8.2021 (ark.nr. 2021024752)

Helseutvalgets innstilling

Kristiansand kommune er enig med Helse -og omsorgsdepartementet i behovet for samordnet digitalisering. Det er i tråd med nasjonal digitaliseringsstrategi, Én digital offentlig sektor 2019-2025. Kristiansand kommune er uenig i de virkemidlene som staten foreslår.

Kristiansand kommune gir sin tilslutning til KS sitt hørings svar og sender det som kommunens uttalelse.

Kristiansand kommune vil videre bemerke det uheldig i tidspunktene valgt for høringen. Denne høringen er lagt til sommerferieavvikling, 15.6.2021-18.8.2021.
(Enst.)

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

36/21 Kommunalt innhold helsehus og midlertidige løsninger legevakt (ark.nr. 2021028662)

Helseutvalgets innstilling

Formannskapet tar saken til orientering
(Enst.)

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

37/21 Orientering om Kristiansand legevakt
(ark.nr. 2021025075)

Helseutvalgets vedtak

Saken tas til orientering
(Enst.)

Forslag:

Helse- og mestringsdirektøren fremmet følgende innstilling:
«Saken tas til orientering.»

Repr. Paul Magne Lunde (AP) fremmet følgende forslag:
«Saken sendes Formannskapet til orientering.»

Voteringer:

Helse- og mestringsdirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

AP sitt forslag falt med utvalgsleders dobbeltstemme 6 mot 5 stemmer
(AP/R/SV/UAVH).

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

38/21 Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Kristiansand, med tilhørende handlingsplan og plan for episoder med høy luftforurensning.
(ark.nr. 2020021810)

Helseutvalgets innstilling

1. For å sikre god luftkvalitet i Kristiansand skal det settes i gang tiltak slik det er foreslått i handlingsplanen.
(7/3)
2. I perioder med høy forurensning skal plan for episoder med høy luftforurensning (beredskapsplan) følges.
(Enst.)
3. Tiltaksutredning, inkludert handlingsplan og beredskapsplan, oversendes til Miljødirektoratet til godkjenning.
(Enst.)

Forslag:

Kommunedirektøren fremmet følgende innstilling:

- «1. For å sikre god luftkvalitet i Kristiansand skal det settes i gang tiltak slik det er foreslått i handlingsplanen.
2. I perioder med høy forurensning skal plan for episoder med høy luftforurensning (beredskapsplan) følges.
3. Tiltaksutredning, inkludert handlingsplan og beredskapsplan, oversendes til Miljødirektoratet til godkjenning.»

Repr. Ebbe Boel Pedersen (KRF) fremmet følgende endringsforslag til pkt 1:

«1. For å sikre god luftkvalitet i Kristiansand skal det settes i gang tiltak slik det er foreslått i handlingsplanen, bortsett fra punktet om avgift på piggdekk som tas ut av handlingsplanen.»

Voteringer:

Ved alternativ votering mellom kommunedirektørens innstilling pkt. 1 og KRF sitt forslag, ble innstillingen pkt. 1 vedtatt med 7 mot 3 stemmer (KRF/DEM/PP)

Kommunedirektørens innstilling pkt. 2 og 3 ble enstemmig vedtatt.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

39/21 Behandling av ny forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr, Kristiansand kommune
(ark.nr. 2021001929)

Helseutvalgets innstilling

1. Forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr i Kristiansand kommune vedtas.
(6/4)
2. Gebyrsonen endres ved at Kuliaveien, fv. 478, ikke er en del av gebyrsonen.
(8/2)
3. Forutsatt at Statens vegvesen samtykker, trer forskriften i kraft fra og med den 1. november 2021.
(8/2)

Forslag:

Kommunedirektøren fremmet følgende innstilling:

- «1. Forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr i Kristiansand kommune vedtas.
2. Gebyrsonen endres ved at Kuliaveien, fv. 478, ikke er en del av gebyrsonen.
3. Forutsatt at Statens vegvesen samtykker, trer forskriften i kraft fra og med den 1. november 2021.»

Repr. Anja Abusland (SP) fremmet følgende endringsforslag til nye pkt 2 og 4:

- «2. Gebyrsonen endres til innen dagens bomring.
4. Innkreving av piggdekkavgift opphører når måling viser at 85% kjører piggfritt innenfor gebyrsonen.»

Repr. Vidar Kleppe (KRF/DEM) fremmet følgende forslag:

«Helseutvalget vil be om at Kristiansand bystyre avviser å innføre gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr i Kristiansand kommune.»

Voteringer:

Ved alternativ votering mellom kommunedirektørens innstilling pkt. 1 og DEM sitt forslag ble kommunedirektørens innstilling vedtatt med 6 mot 4 stemmer (H/DEM/KRF/PP).

Kommunedirektørens innstilling pkt. 2 og 3 ble vedtatt med 8 mot 2 stemmer.

SP sitt forslag følger saken uten votering.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

40/21 Oppfølging av innsparingstiltak i vedtatt økonomiplan 2021-2024 – Kafèdrift
(ark.nr. 2020103236)

Helseutvalgets vedtak

Helseutvalget tar saken til orientering.
(Enst.)

For å kunne beholde tilbudet om sosial møteplass med enkel bevertning bes direktøren samarbeide med seniorrådet for å videreutvikle tjenesten i samarbeide med frivillige eller andre.
(Enst.)

Forslag:

Helse- og mestringsdirektøren fremmet følgende innstilling:
«Helseutvalget tar saken til orientering.»

Repr. Vidar Kleppe (DEM) fremmet følgende forslag:
«Helseutvalget kan ikke godta at kafedriften ved Kongens senter og Vågsbygd tunet skal legges ned.»

Repr. Ellen Rudnes på vegne av KRF/R fremmet følgende forslag:
«For å kunne beholde tilbudet om sosial møteplass med enkel bevertning bes direktøren samarbeide med seniorrådet for å videreutvikle tjenesten i samarbeide med frivillige eller andre.»

Voteringer:

Direktørens innstilling ble enstemmig vedtatt.
DEM sitt forslag falt med 8 mot 2 stemmer (DEM/PP)
KRF/R sitt forslag ble enstemmig vedtatt.

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

41/21 Orientering: Leve hele livet - en kvalitetsreform for eldre
(ark.nr. 2021002933)

Helseutvalgets vedtak

Helseutvalget tar saken til orientering.
(Enst.)

[Lagre] [Lagre endelig vedtak]

Åpen runde

Direktøren gav kort orientering om

- Stort press på testing og smittesporing
- Stort press på langtids- og korttidsplasser
- Regionalt koronamottak legges ned fra 01.09.2021.
- Utfordringene rundt rekruttering
- Det er reist spørsmål om hvorvidt det er vanskelig for innbyggere å komme i kontakt med kommunens tjenesteapparat. Kommer tilbake til dette
- Beredskapssituasjon rundt omfattende strømbrudd på Langenes

Orientering om Covid19 v/beredskapssjefen.

Møtet hevet.

Punkt 35/21: Forslag til endringer i pasientjournalloven og IKT-standardforskriften -Tilgjengeliggjøring av og betaling for nasjonale e-helseløsninger med frist 18.8.2021

Bilag

Vedtak Form, 01092021, Sak 117/21, Forslag til endringer i pasientjournalloven og IKT-standardforskriften - Tilgjengeliggjøring av og betaling for nasjonale e-helseløsninger med frist 18.8.2021

Høringssvar fra KS - endringer i pasientjournalloven mv

Avgitt høringssvar

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2021024752
Saksbehandler Ann-Helen Moum

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Helseutvalget	24.08.2021	35/21
2 Formannskapet	01.09.2021	117/21

FORSLAG TIL ENDRINGER I PASIENTJOURNALLOVEN OG IKT-STANDARDFORSKRIFTEN -TILGJENGELIGGJØRING AV OG BETALING FOR NASJONALE E-HELSELØSNINGER MED FRIST 18.8.2021

HELSEUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 24.08.2021 SAK 35/21

Helseutvalgets innstilling

Kristiansand kommune er enig med Helse -og omsorgsdepartementet i behovet for samordnet digitalisering. Det er i tråd med nasjonal digitaliseringsstrategi, En digital offentlig sektor 2019-2025. Kristiansand kommune er uenig i de virkemidlene som staten foreslår.

Kristiansand kommune gir sin tilslutning til KS sitt høringssvar og sender det som kommunens uttalelse.

Kristiansand kommune vil videre bemerke det uheldig i tidspunktene valgt for høringen. Denne høringen er lagt til sommerferieavvikling, 15.6.2021-18.8.2021. (Enst.)

30.08.2021

Punkt 36/21: Kommunalt innhold helsehus og midlertidige løsninger legevakt

Bilag

Vedtak Form, 01092021, Sak 115/21, Kommunalt innhold helsehus og midlertidige løsninger legevakt

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2021028662
Saksbehandler Regina Margrieta Van Lingen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Helseutvalget	24.08.2021	36/21
2 Formannskapet	01.09.2021	115/21

KOMMUNALT INNHOLD HELSEHUS OG MIDLERTIDIGE LØSNINGER LEGEVAKT

HELSEUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 24.08.2021 SAK 36/21

Helseutvalgets innstilling

Formannskapet tar saken til orientering
(Enst.)

30.08.2021

Punkt 37/21: Orienteringssak om Kristiansand legevakt

Dato 16. august 2021
Saksnr.: 2021025075-1
Saksbehandler Øyvind Haarr
Godkjent av Brede Skaalerud

Saksgang
Helseutvalget

Møtedato
24.08.2021

Orientering om Kristiansand legevakt

Forslag til vedtak

1. Saken tas til orientering

Sammendrag

Kristiansand legevakt drives i dag fra to lokasjoner, med hovedlegevakt på Eg og en legevaktstasjon på Tangvall. Det er årlig ca. 115.000 telefonsamtaler inn og ut av legevakttelefonen 116 117, og totalt har legevakta i gjennomsnitt 85 legekonsultasjoner per døgn. Legevakta har to legevaktbiler, og minst en lege er alltid i beredskap for utrykning. Legevakta på Eg er åpen 24 timer i døgnet alle dager, mens åpningstid på Tangvall er 9 timer i døgnet alle dager, for tiden kl. 12-21.

Legevakta er bemannet med sykepleiere og leger, og rekrutteringssituasjonen er utfordrende. Det har over tid vært få søkere til stillinger, og etterspørselen etter arbeidskraft er for tiden større enn tilbudet.

2020 og 2021 har vært en krevende periode på grunn av koronapandemien, der legevakta på Tangvall har blitt benyttet som en luftveislegevakt for hele kommunen. Tangvall tar samtidig imot pasienter for andre typer legevaktkonsultasjoner også, primært for de som bor i nærheten i vestre del av kommunen.

Legevaktstjenesten er i endring. Ny teknologi og nye måter å jobbe på gir spennende muligheter for å gi tjenester på nye og mer effektive måter, der en samtidig kan gi gode tjenester til publikum.

Legevaktas lokale på Eg er i dag for lite. Ny hovedlegevakt på Eg er under planlegging, og kan tidligst stå ferdig i 2028. Det jobbes med flere tiltak for å sikre driften i perioden fram til ny hovedlegevakt er ferdig. Et av tiltakene, er å vurdere hvordan legevakta på Tangvall kan benyttes for å supplere og avlaste hovedlegevakta på Eg i perioden fram til lokaler for ny hovedlegevakt er ferdig. Legevakta på både Eg og på Tangvall vil samlet sett være viktige i tiden framover for å opprettholde den legevaktkapasiteten som kommunen trenger.

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I Helseutvalget 11. mai 2021 er følgende angitt i protokollen: «*Utvalgsleder har bedt direktøren om en sak vedrørende status for legevaktordningen i Søgne/Songdalen*».

Saken her er oppfølging av dette, med kort informasjon om dagens drift av Kristiansand legevakt, herunder også for legevaktstasjonen på Tangvall.

Organisering av legevakttjenesten i kommunen

Legevaktas primære rolle er å fungere som en allmennmedisinsk akuttberedskap fram til fastlegen er tilgjengelig. Legevakttjenesten kan litt forenklet deles i fire:

1. **Legevakttelefon** – Legevaktens telefonmottak 116117, som kalles legevaktsentral. Her mottas og vurderes henvendelser fra publikum.
2. **Legevakt på kveld/natt/helg/helligdag** – Legekonsultasjoner og annen medisinsk hjelp som publikum kan få ved legevaktene på Eg og Tangvall.
3. **Sykebesøk og utrykning** – Når det er behov for legetjenester der den som er syk eller skadet ikke kan oppsøke legevakt selv, rykker vaktlege ut med bil.
4. **Daglegevaktordning** mandag-fredag kl. 8-16 – Legetjenester som ikke kan vente for de som ikke har fastlege i nærheten (turister, studenter, gjestearbeidere og andre som midlertidig oppholder seg i kommunen).

I dag har kommunen lokaler for legevakt på to steder; på Tangvall og på Eg. Legevakttelefonen er i dag lokalisert på Eg. Legevakta har også to legevaktbiler som kan benyttes til utrykning, det er alltid minst en bil med vaktlege i beredskap for dette.

Kristiansand kommune er også vertskommune for et interkommunalt legevaktsamarbeid. Kristiansand legevakt gir her legevakttjenester mot vederlag til Lillesand, Birkenes, Vennesla, Iveland, Lyngdal, Hægebostad og Åseral kommuner.

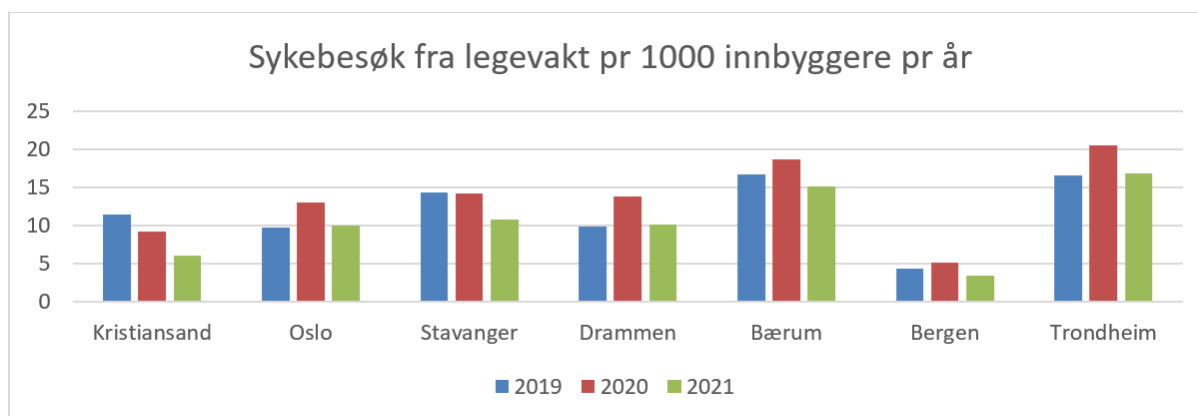
Kristiansand legevakt er en ordinær kommunal avdeling i enhet for lokalmedisinske tjenester i kommunalsjefområde hjemmetjenester og rehabilitering.

Tjenester i dag

Utrykning og sykebesøk

Legevaktlegene foretar sykebesøk til personer som ikke kan oppsøke legevakt selv, og når AMK kaller lege ut sammen med ambulanse på akuttoppdrag, blant ved ulykker.

Kristiansand legevakt har hatt en reduksjon i antall sykebesøk i 2020 og 2021. Trolig skyldes en del av dette Koronapandemien, men en vil følge denne utviklingen nøye framover.

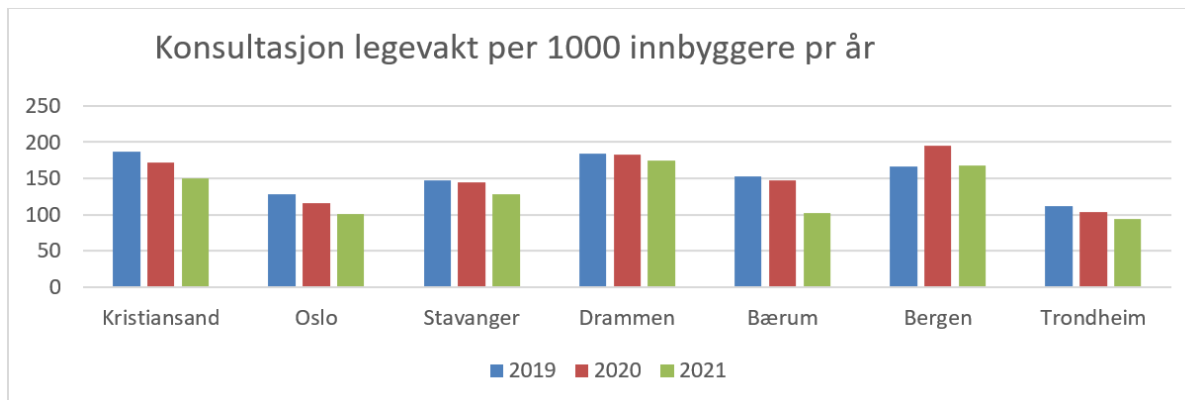

Kilde: Kommunalt pasient- og brukerregister (2019 er Kristiansand, Søgne og Songdalen, 2021 er for de første 6 måneder)

Legevaktkonsultasjoner

Ordinære konsultasjoner på legevakta på Tangvall og Eg utgjør en stor del av aktiviteten ved legevakta. Aktiviteten er høyest på kveld og helg, samt i ferier.

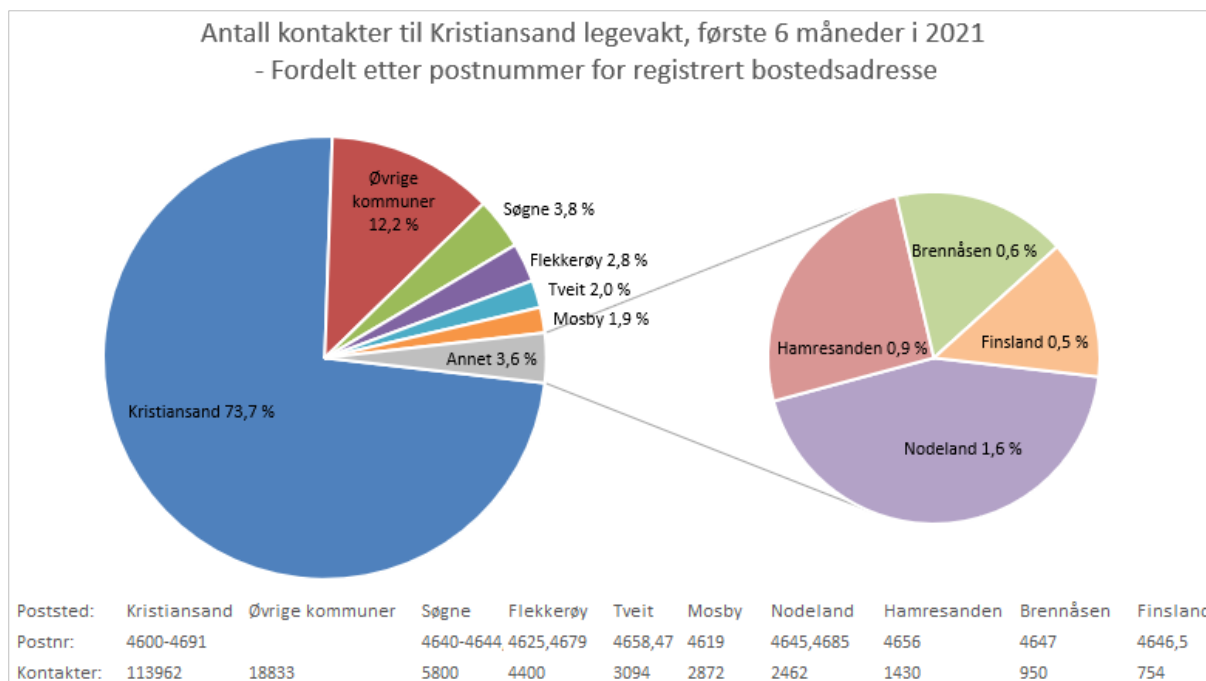
Det har vært en reduksjon i antall konsultasjoner fra 2019, og dette ser vi også i andre kommuner med mer enn 100.000 innbyggere. Det antas delvis å skyldes koronapandemien, men kan også ha sammenheng med at flere nå kan benytte digitale tjenester hos fastlegen, blant annet med e-konsultasjon.

Kilde: Kommunalt pasient- og brukerregister (2019 er Kristiansand, Søgne og Songdalen, 2021 er for de første 6 måneder)

Det registreres ikke hvilken bydel de som kommer til legevakt oppholder seg i, men vi har postnummer med bostedsadresse. Ca. 88 % av de som er i kontakt med legevakta på telefon og ved oppmøte på Tangvall og Eg har bostedsadresse i kommunen.

Resten er henvendelser fra og oppfølging av personer i kommuner i det interkommunale samarbeidet, i tillegg til turister, gjestearbeidere, studenter og andre besøkende.

Kilde: CGM legevakt

Legevakttelefonen

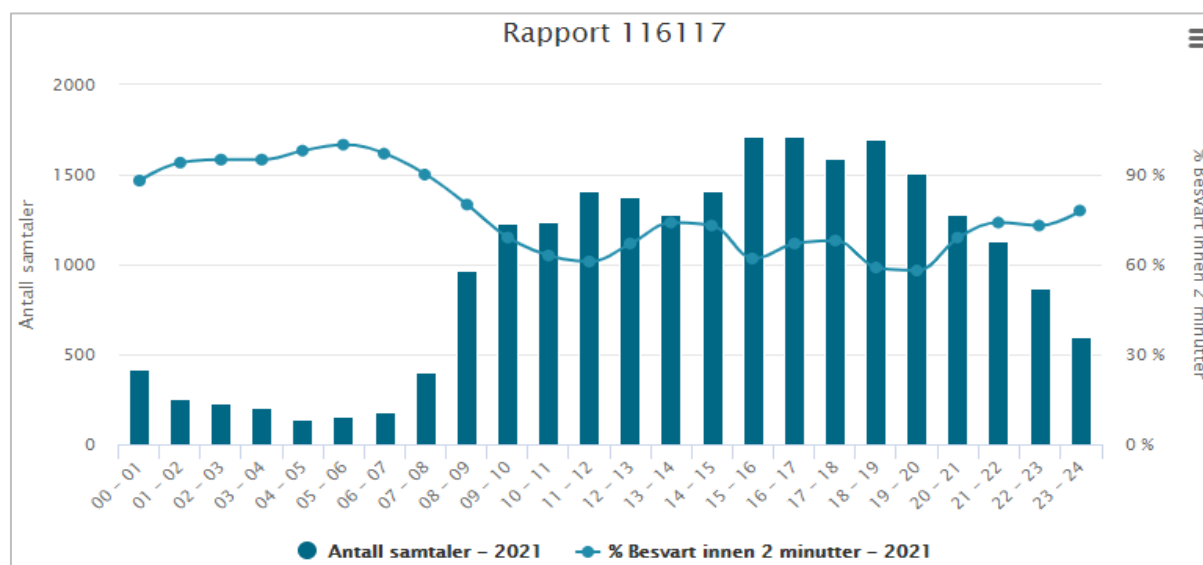
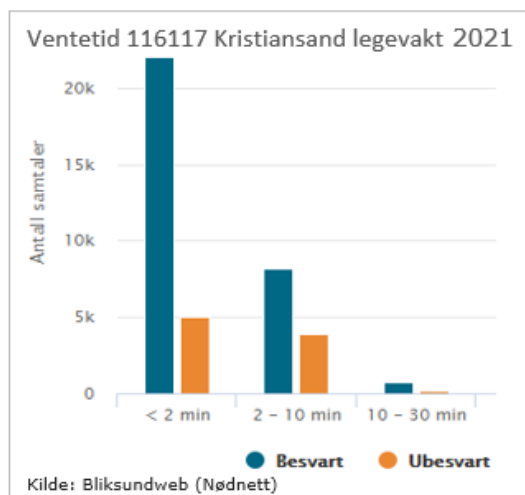
I 2020 hadde Legevakta ca. 115.000 telefonsamtaler inn og ut fra det nasjonale legevaktnummeret 116 117.

På kveldene og på dagtid i helgene er det mange som ringer samtidig, og da er ventetiden litt høyere enn resten av døgnet. Sentralen bemannes med inntil fire operatører samtidig.

Akuttmedisinforskriften stiller krav om at 80 % av samtalene skal besvares innen 2 minutter. Ingen av de største legevaktene i Norge klarer å følge dette kravet. Av kommunene med mer enn 100.000 innbyggere, ligger Kristiansand som nummer 3 med 71 % i 2021, mens to andre kommuner har 72 %, resten har enda lengre svartider.

I mer enn 99 % av samtalene besvares telefonen innen 10 minutter. De tilfellene det går over dette er når det oppstår situasjoner der det er få tilgjengelig til å ta telefonen. Dette kan blant annet skje når det er ulykker og akutte hendelser som må håndteres, eller i forbindelse med vaktskifter og pauseavvikling.

Det jobbes med hvordan arbeidet på legevakttelefonen kan utvikles både med hensyn til å korte ned ventetid og bedre kvalitet.

Kilde: Bliksundweb (Nødnett)

Personell

Legevaktstjenesten er bemannet med sykepleiere og leger i dag. Fastleger har plikt til å arbeide på legevakt, men mange fastleger ønsker ikke dette på grunn av høyt arbeidspress i egen fastlegevirksomhet. Kristiansand legevakt har derfor også tilsatt mange leger i 100 % stilling i tillegg til fastlegene.

Rekrutteringssituasjonen er krevende både for sykepleiere og leger, der etterspørselen etter denne type arbeidskraft er større enn tilbudet. Og mye av aktiviteten på legevakt skjer på kveld, natt og helg, noe som er lite attraktivt for mange.

Kommunen har i dag ikke anledning til å ansette leger som ikke er spesialister i allmennmedisin. Det er i utgangspunktet bra med høye kompetansekrav, men samtidig særdeles krevende når ikke det finnes noen ledige spesialister å ansette. Et av få

forskriftsunntak fra dette kravet er når kommunen kan tilby et spesialiseringssløp i forbindelse med ansettelse. Dette er både krevende og kostbart, men er nødvendig for å sikre at vi har tilstrekkelig antall leger.

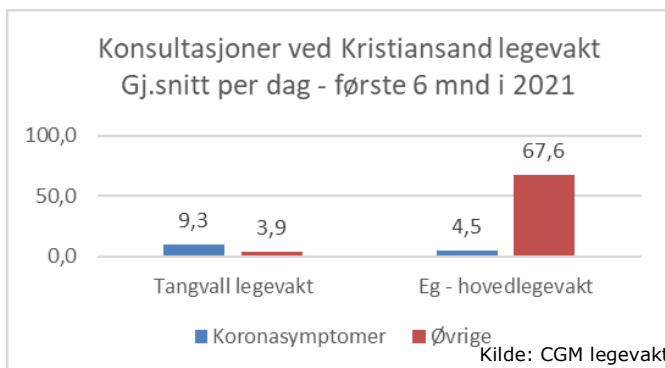
Legevakta under pandemien

I 2020 og 2021 har legevaktene under koronapandemien benyttet lokaliteter annerledes enn hva som var planlagt etter kommunesammenslåingen i starten av 2020.

Legevaktstasjonen på Tangvall har blitt benyttet som luftveislegevakt for personer med mistenkt koronasykdom. Legevakta på Eg har tatt imot alle andre pasientgrupper.

Dette har gitt gode smittebarrierer og vært en vellykket organisering under pandemien.

På Tangvall har de fra sommeren 2020 igjen tatt imot personer med generelle allmennt medisinske problemstillinger som ikke kan vente til fastlegekontoret er åpent. Slik sett har befolkningen på vestsiden av Kristiansand kunne få konsultasjon på Tangvall til alle typer legevakthenvendelser. I 2021 har Tangvall stått for ca. 15 % av konsultasjonene totalt.

Utviklingsområder

Legevaktstjenesten er i endring, og ny IT-teknologi gjør det mulig å gi tjenester der en nyttiggjør seg digital informasjon, og der pasienten ikke alltid må reise til legevakta for konsultasjon.

En har over tid sett at faglige krav til legevaktstjenesten øker. Innbyggerne har også økte forventninger til kvalitet og tilgjengelighet. Å tilby legevaktstjenester av god kvalitet der innbyggerne opplever tjenesten som effektiv og moderne, er derfor en prioritert satsning.

Det har i 2021 også blitt startet et arbeid med å gjennomgå alle IT-løsninger for legevakta, slik at en har robuste og sikre løsninger som er dimensjonert og tilrettelagt for nye digitale tjenester.

Det er også igangsatt et eget prosjekt for å videreutvikle arbeidsflyt inkludert økt utnyttelse av teknologi (se egen sak om helsehus og midlertidige løsninger for legevakt).

Nye lokaler

Dagens lokaler på Eg ble pusset opp og utvidet i 2015, og ble også for ca. 2 år siden utvidet med brakker. Lokalene er likevel fremdeles for små. Det er nå nye lokaler for hovedlegevakt under planlegging på Eg, men som tidligst vil stå ferdig i 2028. Midlertidige tiltak er derfor påkrevd, og det pågår nå et arbeid for å sikre at legevakta kan fungere videre i dagens lokaler fram til nye lokaler står ferdige.

Et tiltak er å vurdere om Legevaktstasjonen på Tangvall som har noe ledig plass og kapasitet, kan utnyttes bedre fremover for å avlaste dagens legevakt på Eg (se egen sak om helsehus og midlertidige løsninger for legevakt).

Legevaktstasjonen på Tangvall

Ved behandling 25. august 2020 av samarbeid om tjenester i nytt akuttbygg på Eg, vedtok Helseutvalget at «*Dette viktige samarbeidet må ikke gå på bekostning av legevakten på Tangvall*».

En del av dagens drift på Tangvall har som nevnt vært å være en luftveislegevakt under koronapandemien. Dette er en av styrkene ved legevaktstasjonen på Tangvall, at den har en viktig beredskapsfunksjon dersom ikke hovedlegevakt kan ha full kapasitet.

Men utover dette drives legevaktstasjonen i tråd med føringer gitt 27. august 2019 av Fellesnemnda for nye Kristiansand med inntil 9 timers daglig åpningstid. I dag har legevakta på Tangvall åpent fra kl. 12 til 21 alle dager.

Bemanning på Tangvall i dag er med en sykepleier og en lege til stede. Legebemanningen er med ansatte leger, for å klare å dekke turnusen med åpningstid på 9 timer daglig. Ansatte leger kan dekke hele vekten, mens fastleger på ukedager først kan starte kl 16 (og ingen fastleger har hatt ønske om å arbeide på Tangvall).

Tangvall mottar i dag alle typer legevaktspasienter. Men i noen tilfeller kan personer som oppholder seg i Søgne og Songdalen også henvises for konsultasjon på Eg. Dette er aktuelt utenfor åpningstiden på Tangvall, ved akutt sykefravær eller andre driftsmessige årsaker, samt noen ganger av medisinske grunner.

Legevaktstasjonen på Tangvall har i dag en mer kostbar drift per konsultasjon enn på Eg. Dette ble belyst i 2019 i behandlingen i fellesnemnda for nye Kristiansand, blant annet med at det ikke er mulig å drive legevakt innenfor regelverket med samme inntektsgrunnlag som de hadde i gamle Søgne og Songdalen kommuner.

Det vurderes nå hvordan en kan optimalisere tjenestene slik at ressursene på Tangvall brukes mest mulig effektivt til beste for publikum.

Et av tiltakene for dette, er å vurdere hvordan legevakta på Tangvall kan benyttes for å supplere og avlaste hovedlegevakta på Eg i perioden fram til lokaler for ny hovedlegevakt er ferdig. Legevakta på både Eg og på Tangvall vil samlet sett være viktige i tiden framover for å opprettholde den legevaktkapasiteten som kommunen trenger.

Punkt 38/21: Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Kristiansand

Bilag

Vedtak Form, 08092021, Sak 123_21, Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Kristiansand

Vedtak BYSTED, 02092021, Sak 181/21, Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Kristiansand, med tilhørende handlingsplan og plan for episoder med høy luftforurensning.

Vedtak byst, 15092021, Sak 220/21, Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Kristiansand, med tilhørende handlingsplan og plan for episoder med høy luftforurensning.

Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet Kristiansand 2021

Dato 16. august 2021
Saksnr.: 2020021810-23
Saksbehandler Alena Bohackova
Godkjent av Stein Erik Watne
Knut Felberg
Tone Iglebæk
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

By- og stedsutviklingsutvalget
Helseutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

02.09.2021
24.08.2021
08.09.2021
15.09.2021

Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Kristiansand, med tilhørende handlingsplan og plan for episoder med høy luftforurensning.

Forslag til vedtak

1. For å sikre god luftkvalitet i Kristiansand skal det settes i gang tiltak slik det er foreslått i handlingsplanen.
2. I perioder med høy forurensning skal plan for episoder med høy luftforurensning (beredskapsplan) følges.
3. Tiltaksutredning, inkludert handlingsplan og beredskapsplan, oversendes til Miljødirektoratet til godkjenning.

Sammendrag

Ren luft er viktig for trivsel og helse. Byer og tettsteder er ofte særlig eksponert for forhøyede nivåer av forurensning, særlig svevestøv og nitrogendioksid. Dette kan gi alvorlige helseplager, som eksempelvis lungesykdommer og hjerte- og karsykdommer. Luftkvaliteten i Kristiansand er generelt god, men i perioder om vinteren og våren er det høye nivåer av luftforurensning i enkelte områder av Kristiansand. Dette gjelder særlig langs de sentrale veiene og i tilknytning til tunnelmunningene.

Målingene av luftkvaliteten i Kristiansand viser en tendens til reduksjon av nitrogendioksid. Forurensning fra svevestøv er derimot i perioder høy. Målte verdier av svevestøv har vært så høye i perioden 2016-2019, at det er fare å overskride grenseverdi for svevestøv fastsatt i forurensningsforskriften, kapittel 7 - lokal luftkvalitet. Dette har utløst plikten til å utarbeide en Tiltaksutredning for bedre lokal luftkvalitet og å sette i gang nødvendige tiltak.

Kommunen har sammen med Agder fylkeskommune og Statens vegvesen engasjert konsulentfirmaet Cowi AS til å utarbeide en Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet. Både kommunen, fylkeskommunen og Statens vegvesen har bidratt aktivt i arbeidet med utredningen.

Tiltaksutredningen består av tre deler. Kartlegging av luftforurensningssituasjonen, handlingsplan og beredskapsplan.

Resultatene fra kartleggingen for 2019, viser at det er overskridelse av grenseverdien for svevestøv langs E18 og særlig ved tunnelmunningene. Prognosene for 2024 viser enda større utbredelse, som hovedsakelig skyldes forventet økning i trafikken. Det er relativt mange mennesker som bor eller oppholder seg langs de sentrale ferdselsårene og på den måten blir eksponert for luftforurensning. Det er høy bosettingsgrad, sentrale kollektivveier og mye brukte sykkel- og gangveier.

For å unngå at personer blir utsatt for svevestøvnivåer over grenseverdier for PM10, er det nødvendig med tilstrekkelige tiltak. Det er vurdert mange ulike tiltak, og den antatte effekten de har for å redusere svevestøvnivåene. Forslag til handlingsplan, inneholder en tiltakspakke som vil gi klare forbedringer av luftkvaliteten i Kristiansand.

Av de tiltakene som er foreslått i handlingsplanen, er flere allerede iverksatt. Kristiansand kommune har lenge bevisst arbeidet for å fremme trafikkreduserende tiltak, som eksempelvis tilrettelegging for gående og syklende, økt kollektivtilbud, parkeringsrestriksjoner og bruk av arealplanmyndigheten. Det har også vært mye fokus på støvdempende tiltak som feiing og vasking, og det jobbes med å redusere forurensning fra vedfyring gjennom blant annet panteordningen for gamle vedovner.

Eksisterende tiltak har så langt ikke vært tilstrekkelig til å oppnå god nok luftkvalitet. Innføring av piggdekkgebyr er foreslått som et nytt tiltak som antas å ha stor forebyggende effekt på reduksjon av svevestøv. Andre større byer i Norge har registrert god effekt av dette tiltaket. I tillegg vil det også være behov for å intensivere og forbedre tiltak som allerede utføres i dag.

Det er krav i forurensningsforskriften at handlingsplanen skal vedtas politisk.

Det forekommer perioder med høy forurensning i Kristiansand, særlig ved ugunstige værforhold vinterstid. Strakstiltakene må settes raskt i gang og det kreves et godt samarbeid mellom flere aktører. Det er utarbeidet plan for episoder med høy forurensning (beredskapsplan) som skal bidra at slike episoder vil bli håndtert på en god måte og at forurensningsnivået utgjør en så lav helserisiko for befolkningen som mulig.

Vedlegg:

1. Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Kristiansand

Saksutredning

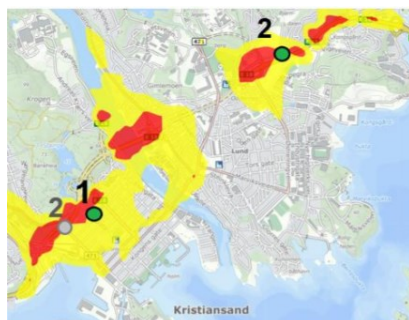
Bakgrunn for saken

Ren luft er viktig for trivsel og helse. Forhøyede nivåer av luftforurensning i byer og tettsteder er en kjent problemstilling. Det er helsefarlig og kan føre til alvorlige sykdommer. I forbindelse med luftforurensning er det særlig utfordringer med svevestøv og nitrogendioksid. For høye nivåer kan gi alvorlige helseplager, som eksempelvis ulike luftveis- og lungesykdommer og hjerte- og karsykdommer. Luftkvaliteten i Kristiansand er generelt god, men i perioder om vinteren og våren er det høye nivåer av luftforurensning i noen områder av Kristiansand.

Hovedkildene til luftforurensning i Kristiansand er utslipp fra transport og vedfyring. Svevestøv (PM10) og nitrogendioksid (NO2) er de viktigste komponentene som overvåkes. I tillegg måles også nivåer av benzen. Se måleresultater [årsrapport 2020](#).

I Kristiansand er det to permanente målestasjoner for overvåkning av disse luftforurensningskildene:

1. Målestasjonen som var lokalisert i krysset Vesterveien/ Vestre Strandgata (Gartnerløkka), ble flyttet til Bjørndalssletta i januar 2020. Målestasjonen er en gatestasjon med tett trafikk.
2. Målestasjonen ved Stener Heyerdahlsparken gir uttrykk for den gjennomsnittlige luftkvaliteten som personer i sentrale deler av Kristiansand utsettes for, også benevnt som bybakgrunn.

Figur 1: Luftsonekart for Kristiansand sentrum med plassering av målestasjoner.

Målinger viser at grenseverdien i forurensningsforskriften overholdes for både nitrogendioksid, benzen og svevestøv. Det har vært overskridelser av øvre vurderingsterskel for svevestøv ved den veinære målestasjonen ved Gartnerløkka i årene 2016-2019. Dette indikerer at kommunen er i faresonen å overskride grenseverdien for svevestøv i henhold til forurensningsforskriften kapittel 7 om lokal luftkvalitet. Måleresultatene har utløst et krav fra Miljødirektoratet om at kommunen må utarbeide en Tiltaksutredning for bedre luftkvalitet jf. forurensningsforskriften § 7-9.

Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet

Kommunen er forurensningsmyndighet og skal sørge for at luftkvaliteten i kommunen er god nok. Dette innebærer som et minimum, at lokal luftkvalitet må være bedre enn grenseverdiene (minimumskravene). Kommunen har plikt til å sørge for at det utarbeides en Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet, dersom det er fare for at grenseverdiene ikke overholdes. Med grunnlag i at den viktigste kilden til svevestøvforurensning er veitrafikk, vil både kommunen og anleggseier (fylkeskommunen og Statens vegvesen) ha et felles ansvar for å utarbeide en tiltaksutredning og sette i gang nødvendige tiltak.

Kommunen har sammen med Agder fylkeskommune og Statens vegvesen engasjert konsulentfirmaet Cowi AS til å utarbeide en Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet. Både kommunen, fylkeskommunen og Statens vegvesen har bidratt aktivt i dette arbeidet.

Tiltaksutredning inneholder tre deler:

Del 1: Faglig kartlegging av luftkvalitetssituasjonen som gjelder både eksisterende forurensningssituasjon pr. 2019, og framskrevet situasjon for 2024. Herunder en vurdering av om tiltak er nødvendige, og en utredning av aktuelle tiltak for å redusere nivået av luftforurensning.

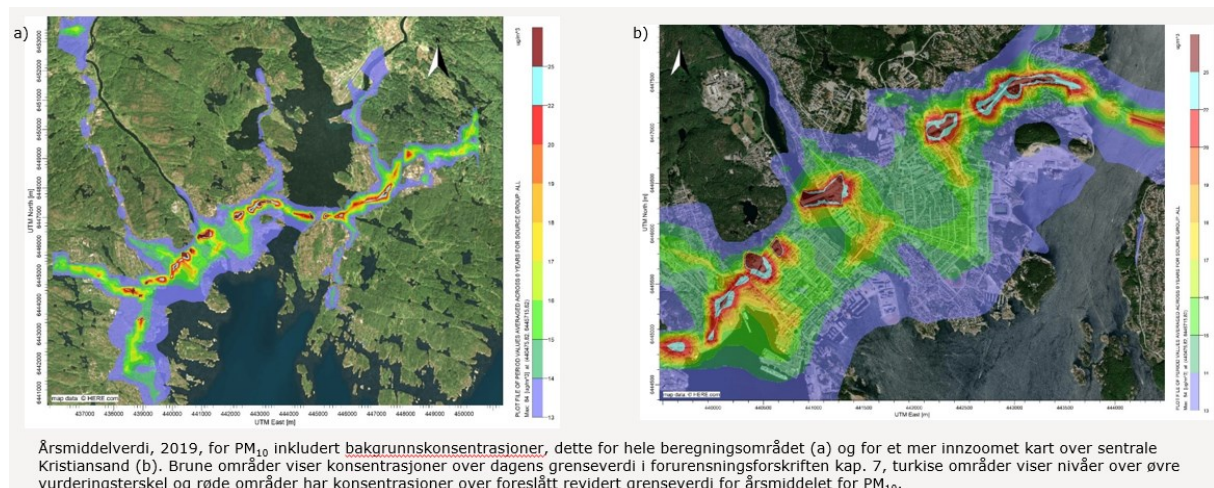
Del 2: Politisk vedtatt handlingsplan med de tiltak som skal gjennomføres for å sikre at nivåene av luftforurensning ikke overskrider grenseverdiene. Planen skal inneholde alle tiltak på tvers av anleggseiere, oversikt over hvem som skal gjennomføre tiltakene og til hvilken tid.

Del 3: Plan for episoder med høy luftforurensning (beredskapsplan) med strakstiltak og oversikt over ansvarsfordeling.

Tiltaksutredningen med vedtatt handlingsplan skal sendes Miljødirektoratet til godkjenning. Fristen var opprinnelig 1. mars 2021, men det er søkt om utsettelsen til politisk behandling er sluttført.

Del 1: Faglig kartlegging av luftkvalitetssituasjonen

Resultatene fra kartlegging av luftforurensningssituasjon viser overskridelse av grenseverdien for PM₁₀ som er fastsatt i forurensningsforskriften kapittel 7. Dette gjelder både for årsmiddel og døgnmiddel, og for dagens og framtidig situasjon. Overskridelsene er hovedsakelig lokalisert til tunnelmunningene langs hovedferdselsårene både østover og vestover. Modell for fremskrevet utslipp i 2024, viser at konsentrasjonene har en noe større geografisk utbredelse på grunn av større andel trafikk i fremtidig år. Bilde nedenfor er et eksempel på spredningskart fra tiltaksutredningen.

Selv om overskridelser hovedsakelig ses i tilknytning til tunnelmunninger, viser eksponeringstallene at det er mange mennesker som bor i nærhetene av de sentrale veiene og som på denne måten eksponeres for luftforurensning over grenseverdiene. I tillegg er gang- og sykkelveier mye brukt og det er mange som benytter kollektivordninger innenfor eksponeringsområdet.

Del 2: Handlingsplan

Resultatene fra kartleggingen viser at det er nødvendig med tiltak, for å unngå at personer blir utsatt for svevestøvnivåer over gjeldende og foreslåtte grenseverdier for svevestøv PM₁₀ i fremtiden.

Målet er å overholde lovkrav og å sikre god luftkvalitet for alle innbyggerne i Kristiansand, slik at faren for helseskader reduseres.

I tabellen nedenfor, er anbefalt handlingsplan for Kristiansand kommune presentert. Gjennomføring av anbefalte tiltak vil ifølge beregningene bidra til betydelig reduserte utslipp av svevestøv. Det er skissert tre hovedområder, hvor både kommunen, Agder fylkeskommune og Statens vegvesen kan gjennomføre aktuelle tiltak.

1. Støvdempende tiltak,
2. Trafikkreduserende tiltak
3. Tiltak rettet mot vedfyring.

Av de tiltakene som er foreslått i handlingsplanen, er det flere av tiltakene som allerede er iverksatt. Kristiansand har lenge arbeidet målrettet med trafikkreduserende tiltak, som eksempelvis tilrettelegging for gående og syklende, økt kollektivtilbud, parkeringsrestriksjoner og bevisst bruk av arealplanmyndigheten. Det er stort fokus på støvdempende tiltak (feiling og vasking) og det jobbes med å redusere forurensning fra vedfyring gjennom blant annet panteordningen for gamle vedovner.

Eksisterende tiltak har så langt ikke vært tilstrekkelig til å oppnå god nok luftkvalitet. Innføring av piggdekkgebyr er foreslått som et nytt tiltak som antas å ha stor forebyggende effekt på reduksjon av svevestøv. Andres større byer i Norge har registrert god effekt av dette tiltaket. I tillegg vil det også være behov for å intensivere og forbedre tiltak som allerede utføres i dag.

Det er beregnet effekt av diverse tiltakspakker i tiltaksutredningen. Resultatene fra beregningene viser at en kombinasjon av ulike tiltak slik det er foreslått i handlingsplanen, gir en betydelig forbedring i luftkvaliteten. Dette gjelder både for PM10 årsmiddel og døgnmiddel. Imidlertid er det fortsatt noen små områder med overskridelse av grenseverdiene i områdene omkring tunnelmunningene langs E18.

Anbefalt handlingsplan for bedre luftkvalitet i Kristiansand 2021–2024.

Kostnader og estimert effekt av tiltakene er beskrevet mer i detalj under kapittel 5.4. i tiltaksutredningen.

Tiltak	Effekt	Ansvar	Tidsfrist/status	Kommentar
Støvdempende tiltak				
Piggdekkgebyr	Stor effekt	Kristiansand kommune	Avventer vedtak.	Beregnet tiltakspakke: 85%
Veirenhold og støvdemping	Stor effekt	Statens vegvesen Agder fylkeskommune Kristiansand kommune	Foreslått utvidelse av renholdsregime.	
Redusert fartsgrense	Middels effekt	Statens vegvesen	Foreløpig uavklart.	Beregnet tiltakspakke: 60 km/t langs E18 f.o.m. Oddernestunnelen til Vollevannet. Lite

Fokus på støvhåndtering fra bygg- og anleggsprosjekter	Middels effekt	Kristiansand kommune	Foreslått videreført og utvidet både som ledd i høringsuttalelser, tilsyn og rulleing av kommunedelplan.	Foreslått videreført og inkludert som ledd i arbeidet med kommunedelplanen (bestemmelser)
---	----------------	----------------------	--	---

Trafikkreduserende tiltak				
Tidsdifferensierte bompenger	Liten-middels effekt	Agder fylkeskommune	Skal gjeninnføres etter midlertidig opphør.	Foreslått videreført og utvidet som en del av
Parkeringsrestriksjoner	Liten-middels effekt	Kristiansand kommune	Løpende. Gjelder kommunal grunn og som krav i reguleringsplaner.	
Arealplanlegging	Liten-middels	Kristiansand kommune	Løpende	Kommunen legger T-1520 til grunn.
Tilrettelegging for gående og syklende	Liten-middels effekt	Kristiansand kommune	Løpende	
Økt kollektivsatsing	Liten-middels effekt	Kristiansand kommune	Løpende	
Tiltak mot vedfyring				
Tilskuddsordninger Eksempelvis panteordning gamle vedovner	Middels effekt	Kristiansand kommune Kristiansandsregionen brann og redning	Innført	Kombineres med informasjonskampanje.
Holdnings- og informasjonskampanjer	Middels effekt	Kristiansand kommune Kristiansandsregionen brann og redning	Innført	Kombineres med panteordning. Økt fokus bør rettes på riktig fyringsteknikk, ettersyn og vedlikehold, samt energieffektivisering

Del 3: Plan for episoder med høy luftforurensning (beredskapsplan)

Formålet med denne planen er å beskrive roller og ansvar for overvåking av luftforurensningsnivåene, informasjonstiltak og igangsetting av fysiske tiltak mot svevestøv i Kristiansand i perioder med høy luftforurensning. Planen beskriver ulike utløsende faktorer for tiltak. Tiltakene skal bidra til at grenseverdiene som er gitt i forurensningsforskriftens kapittel 7 om lokal luftkvalitet overholdes, og at forurensningsnivået utgjør en så lav helserisiko for befolkningen som mulig. Tiltakskort vil bli oppdatert og legges inn i beredskapsplanen til kommunen.

Helseeffekter av svevestøv

I følge av Folkehelseinstituttet er eksponering for svevestøv en av de viktigste miljøårsakene til for tidlig død. Risikoen for dødelighet og sykkelighet er høyere ved langvarig eksponering sammenliknet med kortvarig eksponering. Eksponering for svevestøv kan føre til forverring av symptomene til mennesker med luftveis-, hjerte- og karsykdommer, utvikling av luftveis-, hjerte- og karsykdommer (bl.a. ved å utløse betennelsesreaksjoner) og forsterking av allergi. Det kan i tillegg ha effekter på; nervesystemet, fosterutvikling, sædkvalitet, stoffskiftet (f.eks. diabetes og fedme). Det er særlig de som har luftveissykdommer, hjertekarlidelser, diabetes, gravide, barn og eldre som er mest sårbare. Svevestøv består av partikler som varierer i størrelse og sammensetning. Både størrelsen og de kjemiske egenskapene til partiklene bestemmer hvor helseskadelig svevestøvet er.

Kommunen er lokal forurensningsmyndighet og har en plikt til å implementere nødvendige tiltak for å oppnå en luftkvalitet som ikke overskrider grenseverdiene fastsatt nasjonalt i forurensningsforskriften. Det er minimumskrav.

Folkehelseinstituttet og Miljødirektoratet har i tillegg fastsatt kriterier for hvilke nivåer som er trygge for de aller fleste – luftkvalitetskriterier. Disse er strengere enn grenseverdier fastsatt i forurensningsforskriften. Vegdirektoratet og Folkehelseinstituttet anbefaler å stramme inn grenseverdiene for svevestøv fra 01.01.2022 til å være på samme nivå som luftkvalitetskriterier (20 µg/m³). Vurdering knyttet til luftkvalitetskriterier er også inkludert i tiltaksutredningen.

Vurdering

Tiltaksutredningen viser at det er behov for å sette i gang tilstrekkelige tiltak for å tilfredsstille kravene i forurensningsforskriften og sikre tilstrekkelig god luftkvalitet for alle innbyggerne i Kristiansand. De grunnleggende hensyn er å sikre lovkrav til luftkvalitet og å redusere faren for helseskader.

I den foreslåtte handlingsplanen er det vurdert tiltaksscenarioer og tiltakspakker, og det er gjort en vurdering av balansen mellom effekten av tiltak for å redusere forurensningsnivåer, hjemmel for innføring, gjennomførbarhet og kostnader. Tiltakene skal sikre at lovkrav overholdes. Hvis enkelte tiltak i en tiltakspakke ikke gjennomføres, må det gjøres en ny vurdering av hvordan disse skal erstattes slik det kan oppnås tilstrekkelig effekt på reduksjon av svevestøv nivåer. Miljødirektoratet kan pålegge kommunen å vise hvordan kommunen skal sikre tilstrekkelig god luftkvalitet. Dersom kommunen velger for eksempel å ikke innføre piggdekkgebyret, kan det være faglig vanskelig å finne kompensierende tiltak som sikrer tilstrekkelig reduksjon av svevestøvforurensningen.

Selv om overskridelser av grenseverdier er hovedsakelig knyttet til E18 og tunnelmunninger, vil foreslåtte tiltak forbedre luftkvalitet i et større geografisk område av Kristiansand.

Grenseverdier er uttrykk for de **minimumskrav** som følger av forurensningsforskriften. På grunn av den store helserisikoen ved svevestøv, bør det også tilstrebtes å få luftforurensningsnivåer under minimumskravene for lovbestemt luftkvalitet.

Konklusjon

For å sikre god luftkvalitet i Kristiansand bør det settes i gang alle tiltak slik som foreslått i handlingsplanen.

I perioder med høy forurensning eller fare for høy forurensning bør plan for episoder med høy luftforurensning (beredskapsplan) følges.

Tiltaksutredning, inkluder handlingsplan og beredskapsplan, oversendes til Miljødirektoratet til godkjenning slik den foreligger i henhold til kravene i forurensningsforskriften.

Punkt 39/21: Behandling av ny forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr, Kristiansand kommune

Bilag

Vedtak Form, 08092021, Sak 122_21, Behandling av ny forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk

Vedtak BYSTED, 02092021, Sak 180/21, Behandling av ny forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr, Kristiansand kommune

Vedtak byst, 15092021, Sak 221/21, Behandling av ny forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr, Kristiansand kommune

Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet Kristiansand 2021

Forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk Kristiansand -forslag

Oversikt over høringsinnspill piggdekkgebyr

Dato 9. august 2021
Saksnr.: 2021001929-47
Saksbehandler Stein Erik Watne
Godkjent av Knut Felberg
Tone Iglebæk
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

By- og stedsutviklingsutvalget
Helseutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

02.09.2021
24.08.2021
08.09.2021
15.09.2021

Behandling av ny forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr, Kristiansand kommune

Forslag til vedtak

1. Forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr i Kristiansand kommune vedtas.
2. Gebyrsonen endres ved at Kuliaveien, fv. 478, ikke er en del av gebyrsonen.
3. Forutsatt at Statens vegvesen samtykker, trer forskriften i kraft fra og med den 1. november 2021.

Sammendrag

Kristiansand har i perioder om vinteren og våren hatt høye verdier av svevestøv og dårlig luftkvalitet. Miljødirektoratet har pålagt Kristiansand kommune å utarbeide en tiltaksutredning for lokal luftkvalitet. Kommunen har sammen med Statens vegvesen og Agder fylkeskommune gitt COWI AS oppdraget med å utarbeide tiltaksutredningen, for å få et godt faglig grunnlag for å kartlegge og eventuelt vurdere behov for tiltak.

Kartlegging og målinger av lokal luftkvalitet har vist at det i perioder er for høye verdier, særlig av svevestøv. Dette gjelder sentrale deler av Kristiansand med høy bosettingsgrad. Det er særlig langs de mest trafikkerte veiene og ved tunnelmunninger at utfordringen med svevestøv når kritiske grenser.

På grunnlag av kartlegging og målinger av luftkvalitet over tid, er det utarbeidet handlingsplan som inneholder en rekke tiltak. Kommunen har i flere år hatt en ordning med økonomisk støtte for å bytte eldre vedovner til rentbrennende ovner. Det er stort fokus på veivedlikehold med feiing og vasking og det arbeides stadig med

trafikkreduserende tiltak og oppfordring til økt bruk av kollektivtransport. Innføring av piggdekkgebyr er et av tiltakene som foreslås i handlingsplanen. Det er et kjent årsaksforhold at piggdekk gir betydelig større slitasje på veiene og at vi derav får høyere konsentrasjoner av svevestøv. Flere større byer som Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, har innført piggdekkgebyr. Tromsø har også utfordring med svevestøv, og det arbeides nå med å innføre piggdekk gebyr.

Målet er å sikre god luftkvalitet for alle innbyggerne i Kristiansand, og på denne måten redusere faren for helseskader.

Det er et klart faglig råd å redusere andelen piggdekk, for derved å redusere konsentrasjonen av svevestøv. Det har over flere år vært gjennomført tellinger av piggdekkandelen i Kristiansand. Piggfriandelen er i dag er på cirka 66 prosent, og det er et mål å øke piggfriandel til minst 85 prosent.

Uten av dette er et direkte mål for innføring av piggdekkgebyr, vil reduksjon av piggdekkandelen også føre til reduserte kostnader til veivedlikehold og veimerking som følge av mindre slitasje og gi redusert behov for støvfjerning og støvdemping.

Mot den helsegevinsten og samfunnsnyttene som vil følge av redusert bruk av piggdekk, vil gebyr og avgifter ofte medføre en ekstra belastning for innbyggerne. Det er også mange som viser til at det oppleves som mer trafikksikkert å bruke piggdekk, og at det særlig på enkelte dager er en vanskelig fremkommelighet uten bruk av piggdekk. Høringsuttalelsene viser også at det er stor variasjon i hva som beskrives av praktiske konsekvenser. Enkelte viser til bratte atkomster til bolig og andre viser til at vinterforholdene er slik at det er nødvendig å bruke piggdekk.

Utfordringene i saken er derfor å balansere tungtveiende verdier mot hverandre. Et viktig forhold i denne vurderingen, vil likevel være at Miljødirektoratet har pålagt Kristiansand kommune å gjennomføre en tiltaksplan for luftkvaliteten i Kristiansand. Når denne viser at det er for høye verdier, særlig av svevestøv, må denne utfordringen løses. Innføring av gebyr for bruk av piggdekk, vil basert på erfaringer fra andre større byer, være et godt virkemiddel for å redusere andelen av piggdekk i trafikken.

På grunnlag av innspill i høringsrunden, tas Kuliaveien ut av gebyrsonen.

Vedlegg:

1. Forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr i Kristiansand kommune
2. Høringsinnspill til lokal forskrift
3. Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Kristiansand

Saksutredning

Bakgrunn for saken

På bakgrunn av orienteringer om arbeidet med tiltaksutredning for luftkvalitet i Kristiansand, vedtok bystyret i budsjettvedtaket 16.12.2020 å innfører piggdekkavgift i Kristiansand fra 1. november 2021.

Bystyret ba administrasjonen om å utrede saken og komme tilbake med forslag til modell for hvordan piggdekkgebyret kunne innføres. Bystyret ønsket at kommunen skulle deles inn i ulike soner, der de mest grisgrendte strøkene skal unntas fra piggdekkavgift. Av et verbalforslag ble det også forutsatt at tiltaket evalueres og fremmes til ny politisk behandling når 85 % av bilene over to sammenhengende år kjører piggfritt. Det vil da være aktuelt å avvikle tiltaket.

Modell for innføring av piggdekkgebyr i Kristiansand, ble fremmet som sak og behandlet av bystyret den 26.05.2021, sak 116/21. Det ble gjort følgende vedtak:

1. «Forslag til forskrift om innføring av gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr i Kristiansand kommune godkjennes og forskriften legges ut til offentlig høring. Gebyrsonen skal gjelde de mest svevestøvbelastede delene av Kristiansand kommune. Søgne, Songdalen, Tveit, Ålefjær og Mosby er ikke en del av gebyrsonen. For øvrig bes det om innspill til omfanget av gebyrsonen i høringsrunden. Det vises til vedlagte kart, datert 25.05.21.
2. Kristiansand kommune søker Samferdselsdepartementet om samtykke til innføring av lokal forskrift som gir kommunen hjemmel til å innføre gebyr på bruk av piggdekk innenfor gebyrsonen.
3. Det gjennomføres årlige piggdekkteLLinger. Når slik telling viser en piggfriandel som er høyere enn 85 % over to sammenhengende år, skal sak om piggdekkgebyr fremmes for bystyret til evaluering og ny behandling.»

Hjemmel for lokal forskrift om gebyr for bruk av piggdekk:

Hjemmel for innføring av piggdekkgebyr er sentral forskrift om gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr, fastsatt den 7. mai 1999 med hjemmel i vegtrafikkloven § 13, sjette ledd. Etter denne forskriften § 2, kan en kommune ved forskrift innføre gebyr for bruk av piggdekk i nærmere fastsatt gebyrsoner, dersom omfang og utbredelse av miljøproblemer knyttet til piggdekkbruk krever det. Med gebyr forstås den pris en eier eller fører av en bil må betale for å lovlig kunne benytte piggdekk innenfor gebyrsonen. Vedtak om innføring av gebyr, krever samtykke fra Samferdselsdepartementet.

Mange rammer er fastsatt gjennom denne sentrale forskriften, og vil gjelde for alle kommuner som innfører piggdekkavgift. Plikten til å betale gebyr vil ikke gjelde utrykningskjøretøy eller biler i politiets tjeneste, og kjøretøy som brøyter eller strør. Førere eller passasjerer som har parkeringsbevis for forflytningshemmede er unntatt gebyrplikten. Gebyrets størrelse er også fastsatt i sentral forskrift, og vil være kr 1400 pr. sesong, kr 450 pr. måned og kr 35 pr. dag. Betalt gebyr i en gebyrsoner, er gyldig betaling i andre gebyrsoner. For bil med tillatt totalvekt 3500 kg eller mer vil gebyrsatsene være den dobbelte.

Kommunen fastsetter selv størrelsen på gebyrsonen. Sonегrensen kan være hele kommunen eller begrenses til en del av kommunen.

Kommunen er ansvarlig for informasjon om, tilretteleggelse og gjennomføring av et forsvarlig salgssystem for betaling av gebyr for bruk av piggdekk med varighet for en

piggdekkelsesong, en kalendermåned eller ett døgn. Inntektene fra gebyrordningen tilfaller kommunen.

Formelle forutsetninger for vedtakelse av forskriften:

Vedtakelse av en forskrift følger reglene i forvaltningsloven kap. VII.

Før kommunen vedtar ny forskrift, skal saken være så godt opplyst som mulig. Offentlige og private institusjoner og organisasjoner som forventes å representere interesser i saken skal gis anledning til å uttale seg. Det gjelder også andre som kan ha interesser i saken. Kommunen bestemmer på hvilken måte forhåndsvarslingen skal foregå og kan sette en frist for å gi uttalelse.

Forslag til forskrift som var vedlagt sak om modell for innføring av piggdekkgebyr i Kristiansand, sak 116/21, har vært ute til høring i 2 måneder i perioden 08.06.21 til høringsfristen den 09.08.21. Det har vært tilrettelagt for å kunne gi digitale høringsuttalelser og organisasjoner som antas å ha en særlig interesse knyttet til om piggdekkgebyr vedtas er direkte tilskrevet. For øvrig er høringen annonsert i media og på kommunens hjemmeside. I forbindelse med høringen har kommunen orientert om begrunnelsen for å innføre piggdekkavgift og om bystyrets vedtak for gebyrsone. Gebyrsone er tekstlig beskrevet og illustrert med kart.

Det følger av sentral forskrift § 2, at vedtak om innføring av gebyr for bruk av piggdekk krever samtykke fra Samferdselsdepartementet. Departementet har gitt kommunen et betinget samtykke, og vist til at Statens vegvesen er fagmyndighet. Samtykket er betinget av at Statens vegvesen godkjenner kommunens ordning for innføring av piggdekkgebyr. Det må være utarbeidet skiltplan, ordninger for betaling av gebyr og forsvarlig orientering om ordningen.

Kommunen har hatt dialog med Statens vegvesen og orientert om den ordningen Kristiansand kommune vil ha rundt gebyrsone, skilting og innkreving av piggdekkgebyr. Kommunen vil formelt søke Statens vegvesen om tillatelse til å kreve piggdekkgebyr i nærmere fastsatt gebyrsone, så snart bystyret har tatt endelig stilling til om lokal forskrift for piggdekkgebyr skal vedtas.

Tiltaksutredning og handlingsplan

En viktig del av saksutredningen og klarlegging av faktiske forhold, har vært å få en uavhengig tiltaksutredning for luftkvaliteten i Kristiansand. Måleresultater, jf [årsrapport 2020](#), viser at nivåer av svevestøv-forurensning har vært høye de siste fem årene og at Kristiansand er i faresonen for å bryte grenseverdien i forurensningsforskriften. Tiltaksutredningen har på dette grunnlaget derfor vært pålagt av Miljødirektoratet.

Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Kristiansand er utarbeidet av COWI AS i samarbeid med Kristiansand kommune, Agder fylkeskommune og Statens vegvesen og ble ferdigstilt i mai 2021. Utredningen gir informasjon om kilder til forurensning og omfang. Det er særlig sentrale deler av Kristiansand, langs store veier og ved tunnelmunninger, at utfordringen med svevestøv når kritiske grenser.

Tiltaksutredningen har bestått av to hoveddeler. Først en kartlegging av luftforurensingssituasjonen (Del A). Når denne kartleggingen har vist for høye verdier, særlig av svevestøv, er det utarbeidet en handlingsplan (Del B) med ulike aktuelle tiltak. Her er innføring av piggdekkgebyr fremholdt som et klart aktuelt tiltak.

Målet er å sikre god luftkvalitet for alle innbyggerne i Kristiansand, og på denne måten redusere faren for helseskader. Tiltaksutredningen for luftkvalitet, med handlingsplan, skal behandles politisk.

Høringsuttalelser:

Forslag til forskrift for innføring av piggdekkgebyr i Kristiansand, er forhåndsvarslet med en to måneders høringsperiode. Høringsfristen var 09.08.2021.

Det er kommet 37 høringsinnspill, hvorav 35 er fra enkeltpersoner. Samtlige høringsuttalelser er kopiert inn og følger saken i eget vedlegg.

Av høringsuttalelsene fra privatpersoner, er det mange som gir uttrykk for at de er uenige i at det innføres gebyr for bruk av piggdekk. Mange viser til at vinterforholdene enkelte dager er slik at det er nødvendig å bruke piggdekk for å komme frem. Noen har vanskelige atkomster til boligen og noen bor, eller har fritidsbolig, slik at vinterforholdene er så krevende at det er nødvendig å bruke piggdekk. Noen har vist til at det er mer trafikkfarlig med piggfrie dekk og at risikoen for ulykker øker. Enkelte viser til at de må bruke piggdekk i reisen til og fra jobb. Det er også av flere pekt på at det er behov for en viss andel piggdekk, for å hindre at veibanen får en polert og glatt overflate. Noen av høringsuttalelsene viser til at gebyrsonen slår uheldig ut i enkelte tilfeller. Ett eksempel er en innbygger som jobber i en annen kommune hvor det er behov for å bruke piggdekk, men at det på vei til arbeid bare er behov for å kjøre noen få hundre meter i gebyrsonen.

Ikke mange, men noen har også gitt positiv tilbakemelding for at det kan bli innført piggdekkavgift. Dette vil både bedre luftkvaliteten og bidra til et lavere støynivå langs de mest trafikkerte veiene.

Norges taxiforbund avd. Vest-Agder har gitt en høringsuttalelse og pekt på at mange av bilene har ruter og kjøreoppdrag som krever bruk av piggdekk. En avgift vil derfor innebære høyere priser for kundene. Det anmodes om at drosjene fritas for gebyr.

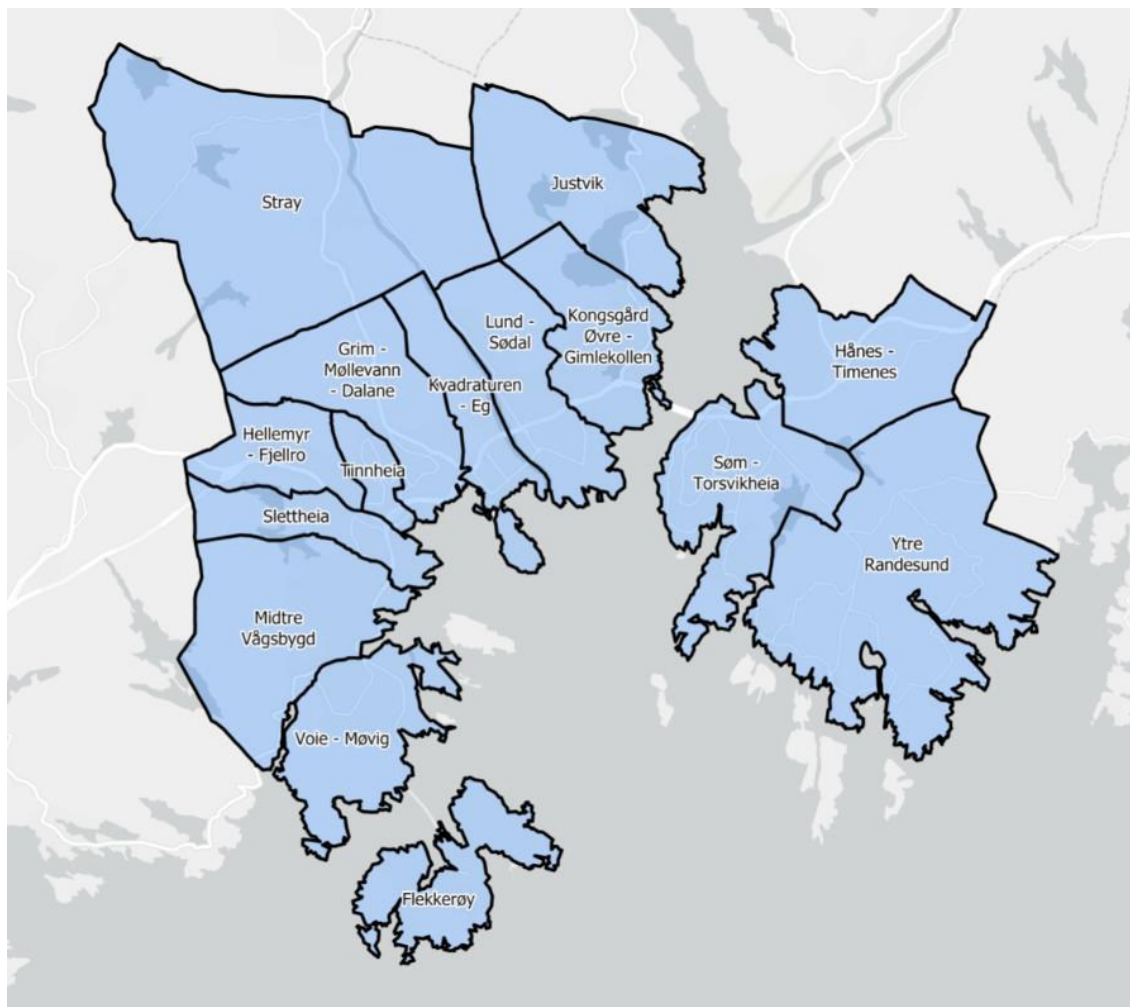
Norges Lastebileier-Forbund avd. Agder viser i sin høringsuttalelse til at de fleste lastebiler vanligvis ikke bruker piggdekk. I noen situasjoner, særlig ved veivedlikehold som brøyting, strøing m.v. er det behov for å bruke piggdekk. Det vil være veldig upraktisk å bytte på og av piggdekk, og det anmodes om at lastebiler blir fritatt for gebyr.

Gebyrsonen:

Etter sentral forskrift om gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr § 3, fastsetter kommunen selv gebyrsonen.

I henhold til bystyrets vedtak den 26.05.2021, sak 116/21, skal gebyrsonen gjelde de mest svevestøvbelastede delene av Kristiansand kommune. Søgne, Songdalen, Tveit, Ålefjær og Mosby er ikke en del av gebyrsonen. Gebyrsonen er tegnet på et kart datert 25.05.21.

Kart vedlagt høringen:

Enkelte høringsuttalelser, og kommunens Ingeniørvesen ved Veienheten, har pekt på at Kuliaveien, fv. 478, bør unntas gebyrsonen. Det er krevende vinterforhold på veien, og det vil være en del arbeid knyttet til å skilte veien. Ingeniørvesen ved Veienheten, har foreslått følgende kartutsnitt med angivelse av ytterzone for gebyrgrensen:

Folkehelseinstituttets opplysninger om svevestøv:

På Folkehelseinstituttets hjemmeside gis et kort sammendrag med fakta opplysninger om svevestøv.

Sammendrag - fakta om svevestøv

Svevestøv (partikler, PM) består av små, luftbårne partikler som kan stamme fra forbrenningsprosesser, eller mekanisk slitasje. Eksponering for svevestøv i uteluft kan føre til helseskader. Svevestøv varierer i størrelse og sammensetning. Både størrelsen og de kjemiske egenskapene til partiklene bestemmer hvor helseskadelig svevestøvet er.

De viktigste størrelsesgruppene angitt i mikrometer (μM) er:

- $PM_{0,1}$ (ultrafin fraksjon)
- $PM_{2,5}$ (finfraksjonen)
- $PM_{10-2,5}$ (grovfraksjonen)
- PM_{10} (grovfraksjon + finfraksjon)

Forbrenningspartikler dominerer i fin-/ ultrafin fraksjon, mens mekanisk genererte partikler som oftest dominerer i grovfraksjonen. Disse fraksjonene består av en blanding av mange ulike forbindelser, både organiske og uorganiske.

De viktigste kildene til partikler (PM_{10} og $PM_{2,5}$) er veitrafikk, vedfyring og langtransportert forurensning. Veitrafikk bidrar mest til svevestøvnivåene mange steder, både med veistøv fra dekk- og asfaltslitasje og utslipp av eksos.

I flere norske byer og tettsteder bidrar vedfyring mye. Langtransportert svevestøv spiller også en viktig rolle for totalnivået. Noen steder er industri, forbrenningsanlegg, bygg- og anleggsaktivitet og havner viktige kilder.

I Norge måles PM_{10} og $PM_{2,5}$. Flere norske byer og tettsteder har utfordringer med nivåene av svevestøv.

Helseeffekter

Eksponering for svevestøv er en av de viktigste miljøårsakene til for tidlig død. En rekke befolkningsundersøkelser fra hele verden viser at både korttids- og langtidseksponering for svevestøv er assosiert med sykkelighet og dødelighet av hjertekar- og luftveislidelser. Risikoen for dødelighet og sykkelighet er høyere ved langvarig eksponering sammenliknet med kortvarig eksponering.

Eksponering for svevestøv kan føre til:

- Forverring av symptomene til mennesker med luftveis- og hjerte- og karsykdommer
- Utvikling av luftveis- og hjerte- og karsykdommer (bl.a. ved å utløse betennelsesreaksjoner)
- Forsterking av allergi
- Effekter på: nervesystemet, fosterutvikling, sædkvalitet, stoffskiftet (f.eks. diabetes og fedme)

Utsatte/følsomme grupper

Personer med luftveissykdommer, som astma, kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS), og hjerte- og karsykdommer er mest følsomme for svevestøv. Barn og gravide regnes også som følsomme grupper.

<https://www.fhi.no/nettpub/luftkvalitet/temakapitler/svevestov/>

Vurdering

I Kristiansand kommune har konsentrasjonen av svevestøv (PM_{10}) ligget over øvre vurderingsterskel for PM_{10} . På bakgrunn av risikoen for overskridelse av grenseverdien for PM_{10} har Miljødirektoratet pålagt Kristiansand kommune å utarbeide en tiltaksutredning for lokal luftkvalitet.

Kommunen har sammen med Agder fylkeskommune og Statens vegvesen engasjert konsulentfirmaet Cowi AS til å utarbeide en tiltaksutredning for lokal luftkvalitet. Rapporten består av en kartlegging av eksisterende forurensningssituasjon i 2019, samt for framtidig situasjon i 2024 (del A).

Tiltaksutredning for lokal luftkvalitet i Kristiansand skal behandles politisk, men vedlegges denne saken som en orientering om faglig grunnlag og anbefaling.

Resultatene av kartleggingen viser at det i Kristiansand er nødvendig med tiltak for å unngå at personer blir utsatt for svevestøvnivåer over gjeldende og foreslåtte grenseverdier for PM_{10} i fremtiden. Dette gjelder spesielt i sentrumsområder og langs E18 gjennom Kristiansand og omkring tunnelmunninger. Det er derfor også utarbeidet en del B, som inneholder handlingsplan og beredskapsplan.

I forslag til handlingsplan, er aktuelle tiltak gjennomgått og antatt effekt er vurdert. Det er skissert **tre hovedområder**, hvor både kommunen, Agder fylkeskommune og Statens vegvesen kan gjennomføre aktuelle tiltak.

Se Tiltaksutredningen **s 19** flg. og **s 71** flg.

Støvdempende tiltak

- Piggdekkgebyr:
Kommunen har hjemmel til å innføre piggdekkgebyr. Tiltaket vurderes å ha stor effekt.
- Veirenhold og støvdemping:
Det er foreslått utvidelse av renhold. Tiltaket antas å ha stor effekt.
- Redusert fartsgrense:
Tiltaket kan fastsettes av statens vegvesen, men det er foreløpig uklart. Tiltaket antas å ha middels effekt.
- Fokus på støvhåndtering fra bygge- og anleggsprosjekter:
Kommunen kan bruke planmyndigheten til å fastsette krav. Vurdert som middels effekt.

Trafikkreduserende tiltak

- Tidsdifferensiert bompenger:
Agder fylkeskommunen. Tiltaket foreslås utvidet som en del av en utvidet Byvekstavtale. Effekten vurderes som liten til middels.
- Parkeringsrestriksjoner:
Kommunen. Foreslås videreført. Effekten vurderes som liten til middels.
- Arealplanlegging:
Kommunen. I arealplanleggingen prioriteres tiltak som gir redusert luftforurensning. Tiltaket vurderes å ha liten til middels effekt.
- Tilrettelegging for gående og syklende:
Kommunen kan videreutvikle tilbudet. Vurderes som liten til middels effekt.
- Økt kollektivsatsing:
Kommunen og fylkeskommunen kan legge til rette for å påvirke til økt bruk av kollektive transportløsninger. Effekten vurderes som liten til middels.

Tiltak mot vedfyring

- Panteordning for gamle ovner:
Kommunen kan bidra med økonomiske støtteordninger. Middels effekt.
- Holdnings- og informasjonskampanje:
Kommunen. Kan øke fokus på fyringsteknikk, ettersyn og vedlikehold. Kan kombineres med økonomiske støtteordninger. Tiltaket vurderes å ha middels effekt.

Eksposering for svevestøv i uteluft kan føre til alvorlige helseskader. Folkehelseinstituttet og Miljødirektoratet har fastsatt kriterier for hvilke nivåer som er trygge for de aller fleste.

Kommunen er lokal forurensningsmyndighet og har en plikt til å implementere nødvendige tiltak for å oppnå en luftkvalitet som ikke overskrider grenseverdiene fastsatt nasjonalt.

Den sentrale grunnen for å innføre piggdekkgebyr, er at dette vil være et av de viktige tiltakene for å redusere graden av svevestøv og bidra til å sikre en bedre luftkvalitet i Kristiansand. Tiltaksutredningen peker på at den beste effekten vil oppnås ved en kombinasjon av ulike tiltak.

Av de tiltakene som er foreslått av i Handlingsplanen, er det flere av tiltakene som alt er iverksatt. Kommunen har over flere år tilrettelagt for gående og syklende, og det jobbes stadig med å bedre kollektivtilbudet. Som det vises til i Tiltaksutredningen **side 97**, gjennomføres det ganske omfattende feiing og vasking av veier og tunneler. Kommunen har i flere år hatt en panteordning for vedovner.

Flere av disse tiltakene kan intensiveres og bedres, men innføring av piggdekkgebyr vil være et nytt tiltak som har stor effekt. Tiltaksutredningen fremhever også at piggdekkgebyr og økt innsats med veirenhold og feiing, er tiltak som vil ha en stor effekt.

Innføring av en gebyrordning vil, sammen med andre kostnader ved å eie og bruke bil, ofte kunne oppfattes som en belastning. I høringsuttalelsene er det også flere som har gitt uttrykk for at de bor slik at det vil være nødvendig å bruke piggdekk, og flere har anført at piggfrie dekk ikke er like trafikksikre som piggdekk. Kommunedirektøren har forståelse for at kjøreforholdene kan være variable og at enkelte bilister finner det vanskeligere å bytte til piggfrie dekk. Men mot dette, står hensynet til å redusere graden av svevestøv for å sikre god luftkvalitet. Innføring av piggdekkgebyr vil være et økonomisk intensivt for å øke andelen piggfrie dekk. Erfaringer fra andre kommuner har vist at piggdekkgebyr har en god effekt på økning i piggfriandel, se Tiltaksutredningen **s 95**. Målet for Kristiansand er å øke piggfriandelen fra dagens nivå på om lag 66 % til 85 %. Når målet på 85 % piggfriandel er nådd, har bystyret forutsatt at gebyrordningen vurderes på nytt. Det vil derfor være en viss andel piggdekk i trafikken.

En økning av andelen piggfrie dekk vil også redusere støynivået for de som bor og oppholder seg langs de mest trafikkerte veiene. Redusert bruk av piggdekk vil føre til redusert slitasje på veinettet, som vil gi betydelig reduksjon i vedlikehold og veimerking.

Innføring av en forskrift og en gebyrsoner vil være en generell regel, som i praksis vil kunne innebære ulike individuelle konsekvenser. Enkelte høringsuttalelser viser også dette. Noen bruker piggdekk på vei til arbeid i en annen kommune, men kjører bare en kort avstand i gebyrsonen. Andre har vanskelige atkomster til bolig, eller bor i områder som har krevende vinterforhold, og noen trenger piggdekk for å bruke fritidsbolig. På den andre siden, vil slike tilfeldige utslag være vanskelig å unngå og det er begrenset mulighet til å ta individuelle hensyn. Det er nasjonal forskrift som i det vesentlige setter rammene for hvordan forskriften om gebyr for bruk av piggdekkavgift skal gjelde. Etter den nasjonale forskriften § 1, er det definert hvilke grupper som er unntatt gebyret. Kommunen kan derfor ikke selv bestemme et annet virkeområde. Eksempelvis kan ikke drosjer eller andre liknende grupper av kjøretøy unntas gebyrplikten. For lastebiler følger det direkte av den nasjonale forskriften § 1 at forskriften ikke gjelder for en del kjøretøygrupper, bl.a.: «*Bil som har montert synlig innretning slik som plog, strøredskap e.l., og er under oppdrag i forbindelse med brøyting, salting eller strøing*». Høringsuttalelsen fra Lastebileier-Forbundet er med dette ivaretatt direkte i forskriften. Dette følger også direkte av lokal forskrift § 1.

I henhold til nasjonal forskrift § 3 kan kommunen selv bestemme gebyrsonen. I høringsperioden fulgte et kartvedlegg som viser gebyrsonen for Kristiansand.

Kommunedirektøren vil anbefale at gebyrsonen **endres** ved at Kuliaveien, fv. 478, ikke er en del av gebyrsonen. Kuliaveien kan ha krevende vinterforhold, og brukes mye i forbindelse med kjøring til og fra Søgne og Songdalen. De to gamle kommunen er ikke en del av gebyrsonen, og det er en fornuftig konsekvens at denne veistrekningen tas ut av gebyrsonen. Dette gir også en mer oversiktlig skilting, slik at det vil være lettere for bilistene å oppfatte når man kjører inn i gebyrsonen. Som nevnt ovenfor vil gebyrsonen gi noen individuelt ulike utslag, men kommunedirektøren kan ellers ikke se at det er kommet tilbakemeldinger som viser at gebyrsonen gir systematisk uheldige utslag.

Når det gjelder trafiksikkerhet, kjenner ikke kommunedirektøren til noen undersøkelser som tilsier at det er farlig å kjøre med piggfrie dekk. Under visse føreforhold har piggdekk åpenbart en fordel. På den andre siden er det grunn til å tro at den generelle aktsomhetsplikten i trafikken vil føre til at alle avpasser fart og kjøremønster etter forholdene.

Etter en samlet vurdering mener kommunaldirektøren at hensynet til å sikre god luftkvalitet må gis størst vekt i denne vurderingen. Tiltaksutredningen for lokal luftkvalitet fremholder innføring av piggdekkgebyr som et viktig tiltak som vurderes å ha stor effekt. Andre større byer har innført piggdekkgebyr med gode resultater, og det er grunn til å tro at Kristiansand vil se den samme effekten.

Punkt 40/21: Oppfølging av innsparingstiltak i vedtatt økonomiplan 2021-2024 – Kafèdrift

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2020103236
Saksbehandler Astrid Færden Gaare

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Helseutvalget	24.08.2021	40/21

OPPFØLGING AV INNSPARINGSTILTAK I VEDTATT ØKONOMIPLAN 2021-2024 – KAFÈDRIFT

HELSEUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 24.08.2021 SAK 40/21

Helseutvalgets vedtak

Helseutvalget tar saken til orientering.
(Enst.)

For å kunne beholde tilbudet om sosial møteplass med enkel bevertning bes direktøren samarbeide med seniorrådet for å videreutvikle tjenesten i samarbeide med frivillige eller andre.
(Enst.)

Forslag:

Helse- og mestringsdirektøren fremmet følgende innstilling:
«Helseutvalget tar saken til orientering.»

Repr. Vidar Kleppe (DEM) fremmet følgende forslag:
«Helseutvalget kan ikke godta at kafedriften ved Kongens senter og Vågsbygdtnet skal legges ned.»

Repr. Ellen Rudnes på vegne av KRF/R fremmet følgende forslag:
«For å kunne beholde tilbudet om sosial møteplass med enkel bevertning bes direktøren samarbeide med seniorrådet for å videreutvikle tjenesten i samarbeide med frivillige eller andre.»

Voteringer:

Direktørens innstilling ble enstemmig vedtatt.
DEM sitt forslag falt med 8 mot 2 stemmer (DEM/PP)
KRF/R sitt forslag ble enstemmig vedtatt.

30.08.2021

Punkt 41/21: Orientering: Leve hele livet - en kvalitetsreform for eldre

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2021002933
Saksbehandler Regina Margrieta Van Lingen

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Helseutvalget	24.08.2021	41/21

ORIENTERING: LEVE HELE LIVET - EN KVALITETSREFORM FOR ELDRE

HELSEUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 24.08.2021 SAK 41/21

Helseutvalgets vedtak

Helseutvalget tar saken til orientering.
(Enst.)

30.08.2021